

بررسی وضع موجود و تدوین شاخص های استعدادیابی در رشته بسکتبال

مجری: مهدی نمازی زاده

عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی - ۱۳۸۲

چکیده:

هدف از انجام این پژوهش، بررسی وضع موجود فرآیند استعدادیابی بسکتبال در ایران و تعیین و تدوین شاخص های مرتبط با این رشته ورزشی به روش علمی و در نهایت ارائه یک الگوی پیشنهادی به منظور شناسایی و تدوین مراحل اجرای استعدادیابی در بسکتبال ایران بوده است. برای انجام این مهم، ابتدا به بررسی وضع موجود استعدادیابی در گذشته و حال در ایران پرداخته شد تا با علم به گذشته و مطالعات کتابخانه ای در این خصوص بتوان در تعیین شاخص های مهم و مورد توجه در دنیا به نتیجه مطلوب و مندرج در اهداف تحقیق رسید.

تعداد ۱۸۰ نفر از بازیکنان نخبه بسکتبال در رده های سنی نوجوانان (زیر ۱۶ سال)، جوانان (زیر ۱۸ سال)، و بزرگسالان (بالای ۱۸ سال) که اکثراً در تیم های ملی عضویت داشته اند به صورت حضوری و مصاحبه به تکمیل پرسشنامه ویژه قهرمانان پرداخته و مورد نظرسنجی واقع شدند تا بتوان چگونگی تمایل و علاقمندی آنها را از دوران کودکی نسبت به حضور فعال در تمرینات قهرمانی و انجام مسابقات در این رشته را بررسی نموده و چنانچه برنامه نظامدار و رسمی یا غیررسمی در امر استعدادیابی در بسکتبال وجود داشته شناسائی شود.

به منظور تعیین شاخص های مرتبط با عملکرد موفقیت آمیز ورزشکاران در این رشته، از طریق تجزیه و تحلیل الگوهای حرکتی متداول در این رشته و مطالعات کتابخانه ای و تحقیقات انجام شده در جهان، به فهرستی از شاخص های مختلف در حیطه های آنتروپومتریکی، فیزیولوژیکی، قابلیت های حرکتی و مهارت های شناختی- روانی، دسترسی و به صورت پرسشنامه ویژه مربیان بین المللی و درجه یک به تعداد ۲۱ نفر بررسی و اولویت بندی شد. از تجزیه و تحلیل داده ها نتایج زیر به دست آمد:

۱- برنامه رسمی و روش های اجرایی برای شناسائی استعداد های کودکان و نوجوانان در سازمان

های دولتی و غیر دولتی برای رشته بسکتبال وجود ندارد.

۲- اکثر بازیکنان رشته بسکتبال در سطح ملی اذعان داشتند که جاذبه بسکتبال آنها را هیجان

زده و شیفته خود کرده، لذا به طور عاطفی و نه از روی شناخت کافی به تمرینات این رشته و شرکت در آن متمایل شده اند.

۳- مربیان و معلمان، عموماً نقش مهمی در شناسائی استعداد ورزشی آنان نداشته و همین طور

باشگاه های ورزشی از نظام های علمی استعدادیابی برخوردار نبوده اند.

۴- در بخش دو پژوهش، پس از مطالعه گسترده در ادبیات مربوط به استعدادیابی، شاخص‌های عمده و مؤثر در پنج حیطه شناسایی و با توجه به نظرسنجی از مربیان ملی و بین‌المللی کشور، اولویت بندی شد. در هر حیطه اولویت‌های اول تا سوم به شرح زیر تعیین گردید:

۴-۱) در حیطه آنتروپومتریک به ترتیب، اندازه اندام‌های فوقانی، طول قد و اندازه دست.

۴-۲) در حیطه توانایی‌های حرکتی به ترتیب، چابکی، سرعت حرکت و هماهنگی در رتبه‌های اول تا سوم قرار گرفت.

۴-۳) در حیطه آمادگی جسمانی به ترتیب، قدرت و توان عضلانی، استقامت عمومی بدن از عوامل مهمتر شناخته شدند.

۴-۴) در حیطه عملکرد اختصاصی مهارت‌های بسکتبال پس از یکسال تمرین اولیه نیز به ترتیب پیش‌بینی، سرعت تصمیم‌گیری و قابلیت در شوت توپ به طرف حلقه رتبه‌های اول تا سوم را به خود اختصاص دادند.

۵- در پایان با توجه به بررسی و مطالعه مدل‌های جهانی و شاخص‌های تعیین‌شده برای استعدادیابی در این رشته، مدلی شامل کلیه مراحل شناسایی و پرورش استعدادها و ورزشی در رشته بسکتبال برای ایران ارائه گردید.

واژه‌های کلیدی: استعدادیابی، انتخاب، پرورش استعدادها، ورزش قهرمانی، بسکتبال